

รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาฯ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัด ยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาฯ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาฯ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 3) เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาฯ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูผู้สอนรวมจิตอาสา จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบประสิทธิผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทนำ

ในยุคที่สังคมต้องเผชิญกับความท้าทายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่นและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจึงมีความสำคัญมากขึ้น โรงเรียนโยธินวิทยาฯ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในด้านการมีจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนจึงกลายเป็นแนวทางหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

การพัฒนาทักษะด้านการมีจิตอาสาของนักเรียนถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของระบบการศึกษาทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนในการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนจึงกลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่นและส่งเสริมความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียน แต่ยังเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความเป็นผู้นำ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมจิตอาสาไม่เพียงแต่เป็นการสร้างโอกาสให้กับนักเรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม แต่ยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความเป็นผู้นำ ในบริบทของโรงเรียน ซึ่งหลักสูตรการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีจิตสำนึกในการเป็นจิตอาสาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2560 ของประเทศไทยได้กำหนดให้การศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณค่าของการบริการและการมีจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจรักการให้และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งส่งผลดีต่อชุมชนและสังคมโดยรวม อีกทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสายังเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญสำหรับนักเรียนในอนาคต และเป็นการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การศึกษาการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียน เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนยโสธรพิทยาคมได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การจัดกิจกรรมจิตอาสา 2) กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมจิตอาสา 3) ดำเนินการจัดกิจกรรมจิตอาสา 4) การประเมินผลกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้เกิดกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สภาวะที่นำบุคคลไปสู่การเป็นจิตอาสา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตอาสา การสร้างจิตอาสาตามแนวคิดวงจร PDCA ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาโลว์ (Maslow) เพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างข้อคำถาม และนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อ

พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปแก้ไขปรับปรุง จึงได้มาเป็นหัวข้อเพื่อที่จะมาแก้ปัญหา และมี การ tryout จากผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 174 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.52

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1. พัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสา โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการกิจกรรมจิตอาสาและจากการสังเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสา

2. นำรูปแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเพื่อทำการประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.90

3. นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร นำเสนอเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม จำนวน 5 คน และนำไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูผู้สอนกิจกรรมจิตอาสา จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็น

แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจกรรมจิตอาสา

สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจกรรมจิตอาสา ภาพรวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความหมาย
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	2.54	0.51	ปานกลาง
2. การบริหารการจัดกิจกรรมจิตอาสา	2.51	0.51	ปานกลาง
3. การนิเทศและติดตามผลการจัดกิจกรรมจิตอาสา	2.44	0.52	น้อย
4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมจิตอาสา	2.61	0.49	ปานกลาง
รวม	2.52	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ด้านการบริหารการจัดกิจกรรมจิตอาสา และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมจิตอาสา ด้านการนิเทศ ส่วนด้านติดตามผลการจัดกิจกรรมจิตอาสา และ อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. Strategy (กลยุทธ์) กลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคมมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่นและการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการกำหนดหัวข้อกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เช่น การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การจัดกิจกรรมมีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ 2. Purpose (วัตถุประสงค์) วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนยโสธรพิทยาคมมีหลายประการ ได้แก่ เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3. Implementation (การดำเนินการ) การดำเนินการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคมมีขั้นตอนที่ชัดเจน ได้แก่ การวางแผน: โรงเรียนร่วมกับนักเรียนและชุมชนกำหนดกิจกรรมที่ต้องการจัด โดยพิจารณาความต้องการและปัญหาของชุมชน การเตรียมการ: มีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรม รวมถึงการฝึกอบรมนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำ การดำเนินกิจกรรม: นักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ โดยมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน การสื่อสาร: มีการสื่อสารกับชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้น 4. Evaluation (การประเมินผล) การประเมินผลการจัดกิจกรรมจิตอาสาเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพื่อวัดความสำเร็จและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีวิธีการประเมินดังนี้ การเก็บข้อมูล: ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนและชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรม การวิเคราะห์ผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อประเมินวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและ

การช่วยเหลือผู้อื่น การปรับปรุง: ใช้ผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมในอนาคต เพื่อให้การจัดกิจกรรมจิตอาสามีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น

3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตารางที่ 2 การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับประสิทธิภาพ
1. ด้านความเหมาะสม	4.4	0.50	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นไปได้	4.8	0.41	มากที่สุด
3. ด้านความเป็นประโยชน์	4.9	0.31	มากที่สุด
รวม	4.7	0.41	มากที่สุด

จากตารางข้างต้น พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การอภิปรายผล รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า สภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาที่มีความพยายามในการจัดการ แต่ยังมีช่องว่างในการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในการนิเทศและติดตามผลการจัดกิจกรรมจิตอาสาที่อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของแสงอาทิตย์ แจ่มวัฒนพงศ์ และคณะ [2] พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านจิตอาสาของนักเรียน สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารมีความต้องการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของนิพิฐพนธ์ อุไรวรรณ [3] พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนนำหมัน

หาดลำโดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลอยู่ในระดับมาก สำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำ ด้านผู้บริหารควรให้ความสำคัญ การกำหนด และมอบหมายนโยบายในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บริหารงาน แบบมีส่วนร่วมและบูรณาการกับทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองด้านทรัพยากร ควรส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อเอง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และใช้ประเมินตามแผนงาน โครงการ ด้านการกำกับติดตามและประเมินผล ควรดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวงจรเดมิ่ง PDCA และการติดตามประเมินผลแบบ AAR สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ เสาวณีย์ เผือกล้อม [4] พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตอาสาของนักเรียนมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะจิตอาสาเป็นรายกิจกรรม มีการสรุปและเผยแพร่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นิทรรศการ และการประชุมผู้ปกครอง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนยโสธรพิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์ (Strategy): การมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่นและการมีส่วนร่วมในชุมชนถือเป็นแนวทางที่สำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางของกิจกรรม โดยการเลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เช่น การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้กิจกรรมมีความหมายและสร้างผลกระทบที่แท้จริงต่อชุมชน 2) วัตถุประสงค์ (Purpose): วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่น และพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเข้าสู่สังคมในอนาคต 3) การดำเนินการ (Implementation): การมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมช่วยให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ การร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในการดำเนินกิจกรรมยังช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับกิจกรรมจิตอาสา 4) การประเมินผล (Evaluation): การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของกิจกรรม ซึ่งการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนและชุมชนสามารถช่วยให้โรงเรียนได้รับข้อมูลที่มีค่าต่อการปรับปรุงกิจกรรมในอนาคต สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ รวมนรงค์ คนชื้อ และคณะ [5] พบว่า รูปแบบการพัฒนากิจอาสาที่มีแนวทางในการยกระดับของจิตใจ มีจิตอาสา ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ และยกระดับปัญญาภายในเพิ่มขึ้น เป็นจิตที่มีสำนึกสาธารณะ เมื่อได้ทำความดี ช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนเป็นการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 และสาราณียธรรม 6 เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนา และปรับปรุงจิตใจอุปนิสัยให้มีจิตอาสา สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของบุญเรือง กันกรดและคณะ [7] พบว่ารูปแบบการบริหารกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สร้างขึ้นและได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิมี 4 องค์ประกอบ คือ นโยบายการบริหารกิจกรรมจิตอาสา วัตถุประสงค์การบริหารกิจกรรม

จิตสาธารณะ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะและกระบวนการบริหารกิจกรรมจิตสาธารณะ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของจีรเดช ทนต์เสถียรวงศ์ [8] พบว่า รูปแบบการบริหารการสร้างคุณธรรมด้านจิตอาสา มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การบริหารการสร้างคุณธรรมด้านจิตอาสา มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณธรรมจิตอาสาด้านการรับรู้ คุณธรรมจิตอาสาด้านเจตคติ และคุณธรรมจิตอาสาด้านพฤติกรรม

3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาตามตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตอาสาของโรงเรียนโยธินวิทยาตามตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ จิตเชื้อ [10] ที่การประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner [11] ที่ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบสอดคล้องกับงานวิจัยของไพไลวรรณ กลางประพันธ์ [12] ที่ตรวจสอบความเป็นประโยชน์และถูกต้อง ของรูปแบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ครอบคลุมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้กับสถานการณ์จริงได้ โดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรม

- ด้านการสร้างความร่วมมือ ควรมีการสร้างร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) หรือหน่วยงานราชการ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่แน่นอนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- การกำหนดหัวข้อกิจกรรมที่ชัดเจน ควรกำหนดหัวข้อกิจกรรมจิตอาสาที่ตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการเฉพาะของชุมชน เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

2. การวางแผนและการดำเนินการ

- การวางแผนที่ชัดเจน ควรมีการวางแผนกิจกรรมในรูปแบบที่เป็นระบบ โดยการร่วมมือกันระหว่างครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่เหมาะสม
- การฝึกอบรมนักเรียน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารการทำงานเป็นทีม และการจัดการกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมจริง

3. การประเมินผล

- การประเมินผลและติดตามผล ควรมีการพัฒนากระบวนการประเมินผลที่ชัดเจน โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อบรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลกระทบของกิจกรรม

- การนำผลการประเมินไปใช้ ควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงกิจกรรมในอนาคต โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและหาช่องทางในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

4. การสร้างความตระหนักรู้

- สร้างความตระหนักในชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมจิตอาสาในชุมชน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

- การสร้างแรงจูงใจ ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนและชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมที่มีรางวัลหรือการรับรองความดีความชอบ

5. การเชื่อมโยงกับหลักสูตรการเรียนการสอน

- การบูรณาการกิจกรรมจิตอาสาเข้ากับหลักสูตร ควรมีการบูรณาการกิจกรรมจิตอาสาเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณค่าต่อการพัฒนานักเรียน

6. การวิจัยเพิ่มเติม

- การวิจัยต่อเนื่อง ควรมีการสนับสนุนการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของกิจกรรมจิตอาสาในระยะยาว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมจิตอาสาอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

[1] กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. : กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์คุรุสภา;2553.

[2] แสงอาทิตย์ แจ็งวัฒนพงศ์, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และปัญญา ธีระวิทยาเลิศ. รูปแบบการพัฒนา กิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านจิตอาสาของนักเรียน สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหาร. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ 2564; 6(5):70 - 74.

[3] นิพิฐพนธ์ อุไรวรรณ. การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนน้ำหมัดหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์;2563.

[4] เสาวณีย์ เผือกล้อม. รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาจิตอาสา ของนักเรียนในเครือข่าย สถานศึกษาทุ่งกะโก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรเขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์ 2564; 8(1): 125-135.

[5] รวบรวม คนชื้อ และ คณิง เทวฤทธิ์. รูปแบบการพัฒนาจิตอาสาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามหลัก พุทธจิตวิทยาสำหรับครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓ จังหวัดกาฬสินธุ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต], อยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2560.

[6] ศุภวรรณ เล็กวิไล, ดวงเดือน เทศวานิช และอารีย์ รังสีโยภาส. การพัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 2562;12(2): 29-39.

[7] บุญเรือง กันกรด, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, สมบัติ นพรัก, และสำราญ มีแจ้. รูปแบบการ บริหารกิจกรรมจิตสาธารณะในโรงเรียนเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครสวรรค์ 2556; 5(พิเศษ): 103-112.

[8] จีระเดช ทันทเสถียรวงศ์. รูปแบบการบริหารการสร้างคุณธรรมด้านจิตอาสาของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [ดุขฎิณีพนธ์ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ; 2563.

[9] พรรษา เอกพรประสิทธิ์. ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.วิทยการวิจัยและวิทยาการปัญญา 2559; 14(1): 87 - 98.

[10] จุฑารัตน์ จิตชื้อ. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะและ ประสพการณ์ อาชีพโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร.[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ ธานี; 2564.

[11] Eisner, E. "Education Connoisseurship and Criticism : Their Form and Functions in educational Evaluation," Journal of Aesthetics Education 1976; 10(3/4):135-150.

[12] พิไลวรรณ กลางประพันธ์. การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต], มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2561.